

BloeiAlert-wandeling langs *Aesculus*, *Davidia* en *Halesia* | duur: ca. 35 minuten

Wie nu door zijn woonplaats loopt, ziet dat de paardenkastanje (*Aesculus*) volop in bloei staat. Als u daarvan geniet, is het zeker de moeite waard om deze BloeiAlert-wandeling te maken. Wist u dat in het Nationaal Bomenmuseum Gimborn 22 *Aesculus* soorten en cultivars staan? In deze wandeling komen we er zes tegen. Omdat de veel bewonderde zakdoekjesboom (*Davidia*) en de sneeuwkllokjesboom (*Halesia*) nu bloeien, nemen we die ook mee in deze wandeling.

De paardenkastanje (*Aesculus*) komt op het noordelijk halfrond voor, voornamelijk in Noord-Amerika, Zuidoost-Europa (Albanië en Griekenland), de Himalaya, China en Japan. De paardenkastanje is vanuit het gebied om Constantinopel in West-Europa ingevoerd in het midden van de 16e eeuw door De Vlaamse Ogier Gisleen van Busbeke (gelatiniseerd tot Busbequius), die gezant was in dienst van de Duitse keizer bij de Osmaanse sultan. Hij heeft naast de paardenkastanje ook de sering en een aantal bolgewassen, waaronder de tulp, in West-Europa geïntroduceerd. De naam paardenkastanje komt van de soortnaam hippocastanum. Dit woord is een samenvoeging van het 'hippos' = paard en 'castanon' = kastanje. Men vond dat de plant sterk leek op de tamme kastanje en de Turken gebruikten het meel van de vruchten om aan hun paarden te voeren, vandaar de naamgeving.

Deze BloeiAlert wandeling begint, niet ongebruikelijk, op de parkeerplaats. Vlak voor de entree, tegenover de toiletgelegenheid staat ***Aesculus* 'Gimborn's Pride'**. De toevoeging 'Gimborn' houdt in dat de plant in het Gimborn arboretum is gevonden en van daaruit op de markt is geïntroduceerd. De plant viel op door zijn opvallende tweekleurige bloei. Deze trotse kastanje nodigt u nu uit het Gimborn arboretum te betreden.

Foto's: *Aesculus* 'Gimborn's Pride'

U gaat het hoofdpad op en na ca. 30 meter gaat u rechtsaf het schelpenpad op bij het informatiebord "De planten eten zonlicht". U volgt het pad, negeert het pad dat van links aansluit en even verderop ziet u rechts een bankje. Van daaruit ziet u in de verte al de drie jonge exemplaren van **Aesculus 'Chocolate Autumn'**. Ook deze kastanje is gevonden in het Gimborn arboretum en van daaruit geïntroduceerd op de markt. Het is een vrij kleine boom met slappe overhangende twijgen. De beste standplaats is in lichte schaduw. In de loop van de maand juli krijgt het blad tussen de nerven donkerbruine strepen. Rond half augustus verkleuren de strepen naar rood tot uiteindelijk het blad geheel rood is. Het bijzondere is dat het blad pas in oktober afvalt.

Foto's: *Aesculus 'Chocolate Autumn'*

Na 10 meter staat aan de rechterzijde **Aesculus 'Gimborn's pride'**. Daar had u al kennis mee gemaakt aan het begin van de wandeling.

Foto's: *Aesculus 'Gimborn's Pride'*

U loopt het pad verder af en waar links het grasveld begint kan de volgende kastanje u niet ontgaan: **Aesculus pavia 'Gimborn' (Rode pavia)**. Alweer een introductie van het Gimborn arboretum! De groei is

sterk opgaand en de bloemen zijn donkerrood. Het blad is glanzend groen. *Aesculus pavia* groeit van oorsprong op vochtige plaatsen aan rivieroeveren in het zuidoostelijke deel van Noord-Amerika waar hij van nature een forse struik vormt. In cultuur meestal uitgroeiend tot middelgrote boom met een ovaalronde, goed gesloten kroon.

Foto's: *Aesculus pavia* 'Gimborn' (Rode pavía)

Als we het pad vervolgen, dan komen we na 30 meter bij een mooie collectie kastanjes. Het begint aan de linkerzijde met de rode *Aesculus x carnea* 'Aureomarginata' (Bontbladige rode paardenkastanje). Het is langzaam groeiende fraaie rode paardenkastanje met samengestelde bladeren die een prominente goudgele rand hebben. Eind mei verschijnen er typische lichtrode bloemen tussen de bladeren.

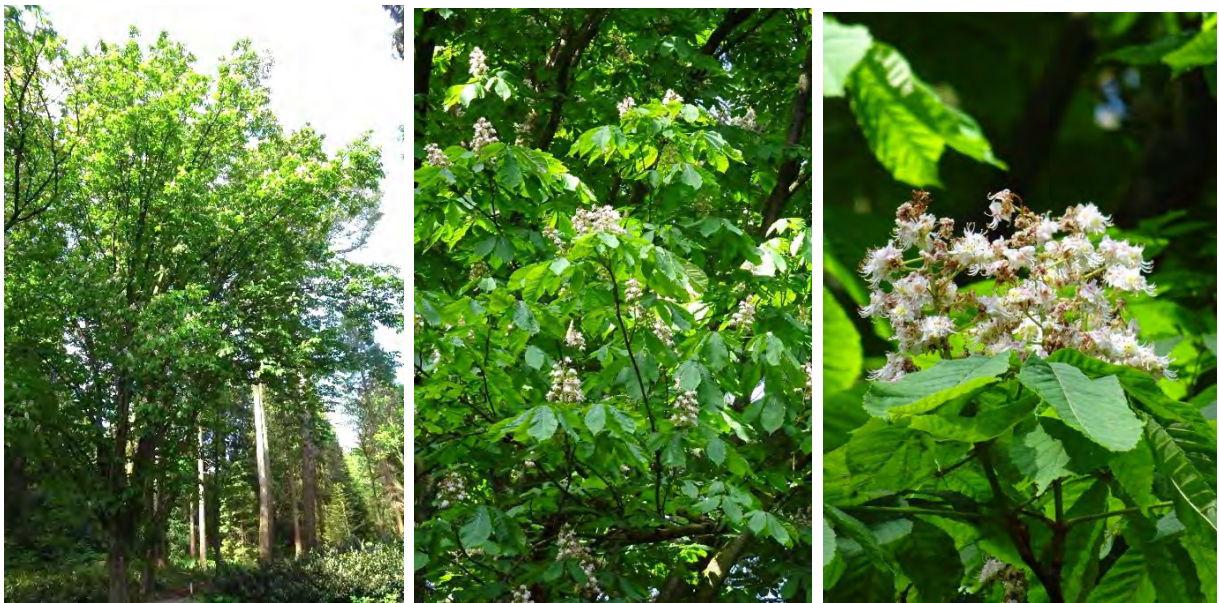
Foto's: *Aesculus x carnea* 'Aureomarginata'

Tien meter verder aan de rechterkant staat *Aesculus hippocastanum* (Witte paardenkastanje) en links daartegenover staat een kastanje die deze boom als onderstam heeft. In mei draagt deze paardenkastanje rechtopstaande bloemtrossen vol witte bloemen met van geel naar rood verkleurende vlekjes: de honingmerken die vele insecten de weg naar de nectar wijzen. Na de bloei ontstaan groene vruchten met stekels. Uit elke vrucht valt in het najaar een groot, glanzend en bruin zaad, de bekende kastanje. *Aesculus hippocastanum* komt in het wild voor op de Balkan, in Griekenland en Bulgarije tot 1500 meter hoogte. In de natuur is de soort bedreigd: er zijn hooguit 10.000 exemplaren over. Maar door de mens is de paardenkastanje overal aangeplant. Twee ziektes eisen echter hun tol. De kastanjabloedingsziekte is een bacterie die het bastweefsel aantast. Ook de paardenkastanjiemermot kan bomen aantasten. Veel paardenkastanjes bereiken een hoge leeftijd; er zijn zelfs exemplaren van ruim 400 jaar oud bekend. De boom is dan ook prachtig als solitair in parken, plantsoenen, op pleinen en landgoederen en de kroon werpt door de dichte vertakking veel schaduw.

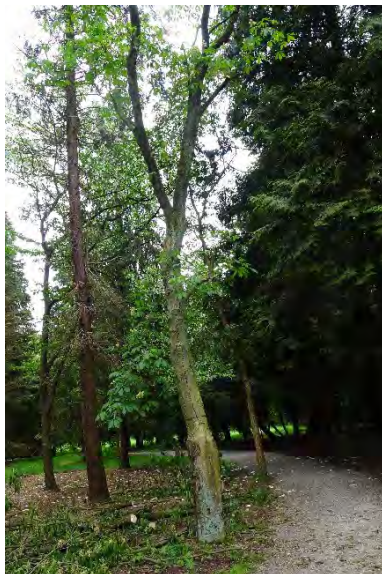
Dit exemplaar van *Aesculus hippocastanum* heeft het op deze plek in het arboretum wat moeilijk. Hij staat te veel ingeklemd tussen andere bomen waardoor de ontwikkeling van een machtige kruin wat achtergebleven is. U kunt de boom het beste bekijken door even rechts van het pad af te lopen.

Foto's: *Aesculus hippocastanum*

Zo'n 10 meter verderop staat links van het pad *Aesculus flava* (Gele pavia). In de gemengde bossen van oostelijk Noord-Amerika groeit *Aesculus flava* in het wild. Het is een middelgrote tot grote boom met een ronde tot kegelvormige, losse kroon die na verloop van jaren bolvormig wordt. In Europa wordt de boom tot 20 meter hoog; in zijn oorspronkelijke groeigebied bijna 30 meter.

Foto's: *Aesculus flava*

Ongeveer 8 meter verderop en 5 meter links van het pad staat de eerste *Davidia involucrata* (**Vaantjesboom, Zakdoekjesboom**) van deze wandeling. Wellicht dat u de bloembladen op het pad eerder ziet dan de boom.

De beschrijving van de boom heeft u nog tegoed tot we gearriveerd zijn bij het grootste exemplaar van het arboretum.

Foto's: *Davidia involucrata*

U gaat nu een klein stukje lopen. Volg het pad met de bocht mee naar links. Bij de eerste zijweg gaat u scherp naar links. Na een paar meter staat links van u *Halesia carolina* (**Bergsneeuwkllokjesboom**). De bergsneeuwkllokjesboom komt voor in Noord-Amerika en kan daar 25 meter hoog worden. In het voorjaar, voordat de bladeren verschijnen, hangt de boom vol met frisse, witte klokjes met een geel hart die op sneeuwkllokjes lijken. Als deze in de vroege zomer uitgebloeid zijn, vormen de gevallen bloemkronen een prachtig bloementapijt. Hierna volgen de gevleugelde vruchten die de boom tot diep in de herfst sieren.

Foto's: *Halesia carolina*

U gaat nu op weg naar de volgende sneeuwkllokjesboom én mooiste en grootste zakdoekjesboom van het arboretum. Wederom een stukje lopen. Volg het pad tot aan het theehuisje bij de heidetuin. Ga daar rechtsaf het schelpenpad op en loop door tot de kruising bij het eind van de heidetuin. Ga linksaf richting witte bankje en ga rechtsaf bij de kruising en weer linksaf bij de volgende kruising. Loop het bruggetje over en loop me met de bocht naar rechts.

Achter de larix (zie foto) ziet u nog een grote struik met witte bloemen. De tweede *Halesia carolina* van deze wandeling.

Foto's: *Halesia carolina*

Ondanks het feit dat de hiernavolgende *Davidia involucrata* (Vaantjesboom, Zakdoekjesboom) de grootste en mooiste van het arboretum is lijkt hij wat moeilijk te vinden. Daarom een extra hulpje.

Als u bij de sneeuwklorkesboom staat loopt u nog 6 passen verder het pad op en voor de brewerspar (foto) loopt u naar links 6 passen het gazon op. Daar kijkt u schuin omhoog. Kan niet missen!

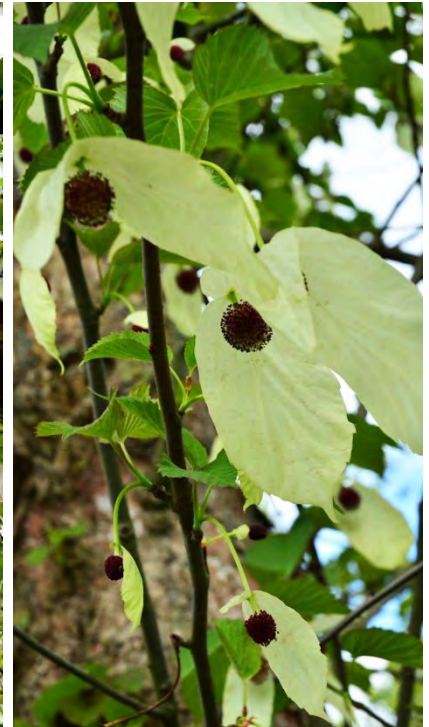
Foto: Brewerspar bij het pad naar de zakdoekjes boom.

Davidia involucrata, ook wel Vaantjesboom of Zakdoekjesboom, wuift ons met zijn aparte bloeiwijze tegemoet. De opvallende 15 cm grote schutbladen die omlaag hangen ('zakdoekjes') beschermen de eigenlijke bolvormige bloeiwijze, bestaande uit 1 centrale vrouwelijke bloem en daaromheen een bol mannelijke bloemen. Nadat de zakdoekjes zijn gevallen, hangen de nootvormige vruchten aan lange steeltjes en kleuren mooi paars. In het wild is de soort bedreigd.

De Franse pater David ontdekte de boom in 1869 in China. Naar hem is boom later vernoemd. Begin 20e eeuw kiemde het eerste zaad in Parijs. De eerste 'zakdoekjes' verschenen in 1906.

Foto's: *Davidia involucrata*

Hiermee eindigt deze BloeiAlert-wandeling waarin voor het eerst een collectie bloeiende kastanjes te zien is. Hartelijk dank voor uw bezoek aan het Nationaal Bomenmuseum Gimborn en graag tot ziens!

Meer info over het Nationaal Bomenmuseum Gimborn: www.bomenmuseum.nl. Komt u graag in het Bomenmuseum? Koop een jaarkaart via de site! Een kaart met veel voordeel. En u steunt meteen het Bomenmuseum. Wilt u het Bomenmuseum ook op een andere manier steunen? Dan kunt u een bijdrage geven aan een van onze gewenste projecten op www.steunhetbomenmuseum.nl.

© 2025 | alle rechten voorbehouden aan het Nationaal Bomenmuseum Gimborn en aan de auteur Ben van Schijndel

